

REFERAT Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029)

d. 04-06-2026

Mødedato Torsdag d. 04. juni 2026 kl. 08:30

Mødested M1.4

Mødedeltagere Lars Mogensen, Stine Isaksen, Steffen Drejer, Jakob Svendsen, Natja
Hedegaard Gram

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse af planlægning af VE-anlæg.....	3
Stillingtagen til forslag til sydlig vejføring fra Energipark Tjele til rute 16.....	7
Igangsættelse af planlægning for udvidelse af 400 kV og 150 kV transformerstation Tjele øst for Øl	11
Realisering af varmeplan (orienteringssag).....	15
Igangsættelse af Projekt Renere Viborgsøer.....	18
Klimatilpasning af cykelsti i Bjerringbro (bevillingssag).....	21
Forslag til Vandforsyningsplan 2026.....	23
Gebyr for behandling af nedrivningsplaner for større nedrivninger - Selektiv nedrivning.....	26
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 (Erhvervsområde Lundborgvej).....	28
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan	30
Budgetopfølgning pr. 30. april 2026.....	32
Budget 2027-2030.....	35
Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026.....	38
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	40
Underskriftsark.....	41

Punkt 1: Temadrøftelse af planlægning af VE-anlæg

22/22728

Resume

På baggrund af konstitueringsaftalen lægges der op til, at udvalget drøfter, i hvilket omfang der skal arbejdes videre med planlægning for vedvarende energianlæg.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget drøfter scenarier for planlægning for VE-anlæg.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede scenarier for planlægning for VE-anlæg.

Bilag 1 er opdateret i forbindelse med mødet. Det opdaterede bilag er vedlagt referatet.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 27. maj 2026 endelig vedtagelse af Energistrategi for Viborg Kommune ([link til sag nr. 9 i byrådet den 27. maj 2026](#)).

Byrådet blev på plankonference den 14. april 2026 orienteret om VE-planlægning.

Klima-, Miljø og Naturudvalget drøftede den 5. marts 2026 den videre planlægning af VE-anlæg ([link til sag nr. 1 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 3. marts 2026](#)).

Følgende fremgår af konstitueringsaftalen november 2025:

”Byrådet vil for nuværende stoppe planlægningen af yderligere VE-anlæg ud over det, byrådet allerede har vedtaget lokalplaner for. Den påbegyndte planlægning af Energipark Tjele fastholdes dog med udtagelse af solcelleanlæg. Hvad angår Energipark Tjele, fastholdes dette under forudsætning af, at infrastrukturen i området løses på en tilfredsstillende vis herunder ved ny vejføring.

De virksomheder, der ønsker at placere sig i den nationale industripark eller i et andet erhvervsområde i Viborg Kommune, skal have mulighed for at sikre sig den nødvendige lokale, grønne energiforsyning, som fx er en forudsætning for etablering og udvikling af industriparken.”

”Forvaltningen skal mindst én gang årligt opdatere kommunens energistrategi med en status for, om kommunen er på vej til at opfylde DK2020-målsætningen om, at produktionen fra vedvarende energianlæg i 2030 mindst svarer til kommunens årlige elforbrug — samt angive, hvilke yderligere indsatser der eventuelt er nødvendige.”

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august 2025, at prioritering af VE-anlæg omfatter vindmøller, solceller, biogasanlæg, geotermi, BESS-anlæg, PtX-anlæg (elektrolyse), CO₂-fangst-anlæg og pyrolyseanlæg samt visse hybride kollektive varmforsyningsanlæg ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)).

Byrådet blev i marts 2025 orienteret om status på mål for el-produktion på VE-anlæg og planlægning for energiforsyning ([link til sag nr. 4 i byrådet den 18. marts 2025](#)). Analysen viste, at der kan forventes en kraftig stigning i elforbrug og elproduktion frem mod 2030. Det var konklusionen, at målet om VE-elbalance sandsynligvis kan nås, hvis den igangværende planlægning for VE-anlæg realiseres. Desuden blev der orienteret om den eksisterende planlægning for VE-anlæg, som vil indgå som grundlag for en kommende energiforsyningsplan og revision af klimaplanens fremskrivninger.

Klima- og Miljøudvalget besluttede i januar 2024, at planlægningen for solcelleprojekt ved Rævind Bæk, i kombination med udvikling af den lokale natur og jordfordeling, igangsættes, idet projektet placeres i fase 1. Herudover placeres

projekt Vindmøller Gammelstrup i sidste del af fase 1 under forudsætning af, at projektet kobles til fjernvarme i Stoholm, ligesom der om muligt ønskes samtænkning med solceller, og at de øvrige projekter placeres i fase 2 ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 23. januar 2024](#)).

Byrådet tog stilling til prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg på møde senest i december 2023 ([link til sag nr. 6 i byrådet 13. december 2023](#)).

Byrådet besluttede reviderede prioriteringskriterier for planlægning for vedvarende energianlæg på møde i november 2023 ([link til sag nr. 5 i byrådet 15. november 2023](#)).

Status for de enkelte planprocesser og links til de seneste politiske beslutninger er i bilag 1.

Inddragelse og høring

Der er sket høring og inddragelse i forbindelse med planlægningen for de enkelte projekter.

Beskrivelse

Status for de enkelte VE-projekter

Forvaltningen har arbejdet med planlægningen af prioriterede VE-anlæg på baggrund af beslutning i december 2023. Herunder er en liste over de VE-anlæg, der blev prioriteret i 2023. I bilag 1 er der detaljerede oplysninger om det enkelte projekt.

1. Solceller ved Kølvrå

Byrådet har endelig vedtaget plangrundlaget for 274 ha solceller. Afgørelsen er ikke påklaget, og planlægningen gælder.

2. Solceller ved Karup

Byrådet har endelig vedtaget plangrundlaget for 104 ha solceller. Afgørelsen er ikke påklaget, og planlægningen gælder.

3. Vindmøller ved Sundstrup

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 5 vindmøller på 185 m. Planlægningen blev påklaget. Klagenævnet stadfæstede byrådets afgørelse, og planlægningen gælder.

4. Energipark Tjele – Sjørring

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 3 vindmøller på 185 m og 21 ha solceller. Planlægningen blev påklaget, og klagenævnene ophævede lokalplan og miljørapport i december 2025. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte med henblik på vedtagelse af justeret plangrundlag.

5. Energipark Tjele – Kvorning

Byrådet har endeligt vedtaget plangrundlaget for 62 ha solceller. Planlægningen blev påklaget, og klagenævnet ophævede lokalplan med tilhørende miljørapport i december 2025. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte, og at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering.

6. Energipark Tjele – Vinge – vindmøller, solceller og energiklynge

Der har været et planforslag i høring for ca. 430 ha solceller, 14 vindmøller på 185 m og en energiklynge bl.a. med biogas.

Bl.a. på baggrund af statsligt veto mod 3 vindmøller og 98 ha solceller har Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025 besluttet, at der skal udarbejdes nyt plangrundlag for et reduceret projekt med ca. 350 ha solceller og 11 vindmøller. Beslutningen afspejlede ikke konstitueringsaftalen om udtagelse af solcelleanlæg. Byrådet besluttede den 25. februar 2026, at planlægningen skal fortsætte kun for vindmøller og energiklynge.

7. Energipark Rødkærsbro

Plangrundlag er under udarbejdelse for 3 vindmøller på 150 m og 13 ha solceller. Der har været gennemført forbedat, og den videre planlægning er igangsat.

8. Energipark Iglso

Projektet omfatter 6 vindmøller på 185 m og ca. 290 ha solceller i tilknytning til Iglso Biogas. Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 18. februar 2026, at planlægningen stoppes.

9. Energipark Hejring

Projektet omfatter 16 vindmøller på 185 m og ca. 330 ha solceller, der er ligeligt fordelt mellem Viborg og Mariagerfjord kommuner. Idéfasen er afholdt.

10. Energipark Hammershøj

Projektet omfatter 3 vindmøller på 185 m og ca. 50 ha solceller. Idéfasen er afholdt. Habitatkonsekvensvurdering skal udarbejdes inden stillingtagen til den videre planlægning.

11. Energipark Rævind Bæk

Projektet omfatter 3 vindmøller 167 m og ca. 124 ha solceller i tilknytning til 3 eksisterende vindmøller. Idéfasen er afholdt og den videre planlægning igangsat.

12. Energipark Vesterkær

Projektet omfatter 3 vindmøller på 150 m, ca. 85 ha solceller og batterianlæg. Idéfasen er afholdt. Habitatkonsekvensvurdering, som kan færdiggøres i starten af 2026, skal udarbejdes inden stillingtagen til den videre planlægning.

13. Grønhøj Biogas

Projektet omfatter en udvidelse af eksisterende biogasanlæg fra knap 200.000 til 500.000 tons biomasse årligt. Idéfasen er afholdt.

14. CAES (Green Hydrogen Hub)

Projektet omfatter 2 gasturbiner på 320 MW til el-produktion. Idéfasen er afholdt, og den videre planlægning igangsat. Projektet afventer ansøger og skal ses i sammenhæng med Energipark Hejring.

15. St. Møldrup - Transformerstation

Projektet omfatter en 150 kV transformerstation, som skal forbinde Energipark Hejring til CAES-projektet. Idéfasen er afholdt.

Øvrige VE-projekter

Forvaltningen bemærker, at der udover ovenstående projekter er 18 ansøgte og forespurgt VE-projekter, hvoraf 8 er ikke-prioriterede ansøgninger, der tidligere har indgået i politisk behandling. Byrådet besluttede, at disse projekter skulle afvente en senere prioritering.

Yderligere 10 ansøgninger og forespørgsler er modtaget og kvitteret i 2024 og 2025.

Oversigt over projekterne er bagest i bilag 1.

Målsætning i klimaplan

I Viborg Kommunes Klimaplan 2022 - 2050 indgår følgende målsætning for 2030:

”Elproduktionen på vedvarende energianlæg i kommunen er mindst lige så stor som elforbruget i kommunen på årsbasis, ekskl. Apples datacenter.”

Forvaltningen har i et notat opdateret fremskrivningerne af elforbrug og -produktion på baggrund af nyere tal. Som følge af opdateringerne giver notatet også en fornyet status for, om kommunen er på vej til at opfylde ovennævnte målsætning.

Notat om elproduktion og -forbrug i Viborg Kommune er i bilag 2.

Notatet opstiller scenarier, hvor den igangsatte planlægning fortsætter for forskellige typer VE-projekter.

- A Realisering af lokalplanlagte VE-projekter:
Karup, Sundstrup og Kølvrå

- B Basis: Realisering af lokalplanlagte VE-projekter + fortsætte planlægning for de projekter, som det nuværende byråd har besluttet at fortsætte: Tjele (Kvorning, Sjørring og Vinge)

- B1 Basis + fortsætte planlægning for statslige energiparker:
Vesterkær

- B2 Basis + fortsætte planlægning for projekter relateret til eksisterende virksomhed:
Rødkærshøj og Hammershøj

B3 Basis + fortsætte planlægning for projekter relateret til naturprojekt: Rævind Bæk

B4 Basis + fortsætte planlægning for projekter med igangværende planlægning:
Vesterkær, Rødkærbro, Hammershøj, Rævind Bæk og Hejring

Forvaltningen vurderer, at målet kan nås, hvis den igangsatte planlægning fortsættes for alle VE-projekterne.

Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter scenarier for planlægning for VE-anlæg. Der vil efterfølgende blive forelagt en sag til politisk stillingtagen.

Alternativer
Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Opgørelse over VE-anlæg, elproduktion og -forbrug

Notat om elproduktion og -forbrug i Viborg Kommune

Punkt 2: Stillingtagen til forslag til sydlig vejføring fra Energipark Tjele til rute 16

26/10385

Resume

I forbindelse med udarbejdelsen af et revideret forslag til plangrundlag for Energipark Tjele – Vinge skal der sikres en ny adgangsvej til energiparken fra syd.

Udvalget skal tage stilling til, hvilken vejføring forvaltningen skal arbejde videre med.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at udvalget tager stilling til placering af en ny adgangsvej mellem Energipark Tjele og rute 16 med henblik på udarbejdelse af et udkast til en udbygningsaftale med BioCirc om etablering af vejen,
2. at der afholdes nyt dialogmøde med berørte naboer og lodsejere med henblik på præcisering af vejføring og krydsning mellem Banestien og Flarupvej.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø-, og Naturudvalget besluttede,

1. at forvaltningen skal arbejde videre med løsning ”Ø” for ny adgangsvej mellem Energipark Tjele og rute 16 med henblik på udarbejdelse af et udkast til en udbygningsaftale med BioCirc om etablering af vejen,
2. at der afholdes nyt dialogmøde for lokalsamfundet med henblik på præcisering af vejføring og krydsning mellem Banestien og Flarupvej. Det samlede vejforslag vil derudover blive sendt i høring i forbindelse med lokalplanens høringsperiode.

Jakob Svendsen (Æ) stemte imod, idet der i forhold til den trafikale belastning, der pålægges lokalområdet, bør afholdes et åbent borgermøde, hvor der er mulighed for at komme med forslag om andre mulige vejføringer, som ikke er afgrænset til løsning ”Ø”.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 21. maj 2025 ([link til sag nr. 15 i byrådet den 21. maj 2025](#)) at fremlægge forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge, forslag til tillæg nr. 115 til Kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport og bilagsrapport, udkast til tilbud om udbygningsaftale, grundvandsredegørelse, udkast til miljøgodkendelse og bilag hertil samt udkast til § 25-tilladelse med henblik på offentlig høring.

Forslag til det samlede plangrundlag har været i offentlig høring i 10 uger. Klima- og Miljøudvalget har efterfølgende haft møder med lokale repræsentanter i en dialoggruppe senest den 11. og 25. september, 21. oktober og 25. november 2025.

På et møde med forvaltningen den 6. november 2025 tilbød BioCirc at indgå endnu en udbygningsaftale om finansiering og udførelse af yderligere et infrastrukturanlæg i form af en ny adgangsvej mod syd.

Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede den 10. december 2025 ([link til sag nr. 5 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. december 2025](#)) høringssvar mm. til forslag til det samlede plangrundlag. Udvalget fik også forelagt fire forskellige mulige vejføringer for en ny adgangsvej mod syd.

På baggrund af en indsigelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø blev projektet reduceret med ca. 93 ha solceller og tre vindmøller.

Forslag til det samlede plangrundlag blev ikke endeligt vedtaget.

Byrådet besluttede den 25. februar 2026 ([link til sag nr. 3 i byrådet den 25. februar 2026](#)), at planlægningen for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge fortsættes, for så vidt angår energiklynge og vindmøller. Hele arealet til solceller udtages i overensstemmelse med konstitueringsaftalen for Viborg Byråd 2026-2029.

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede den 5. marts 2026 ([link til sag nr. 2 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 5. marts 2026](#)) placeringen af en ny sydlig vejføring fra Energipark Tjele til rute 16 samt processen for dette. På baggrund af drøftelsen blev der afholdt et dialogmøde for naboer og lodsejere.

Inddragelse og høring

Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge og forslag til tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport mv. har været i høring fra 2. juni 2025 til den 18. august 2025. Der blev afholdt et borgermøde den 11. juni 2025.

Der blev afholdt et dialogmøde tirsdag den 14. april 2026 i Kvorning forsamlingshus for berørte naboer og lodsejere. De inviterede udgjorde alle ejendomme indenfor en omkreds af de to vejløsninger, udvalget primært ønskede at drøfte på dialogmødet.

16 ud af 20 naboer/lodsejere var repræsenteret.

Beskrivelse

Som forudsætning for vedtagelse af plangrundlaget for Energipark Tjele – Vinge skal det nordlige vejnet udbygges, idet plangrundlaget giver mulighed for etablering af et biogasanlæg, hvilket vil medføre øget tung trafik. Et oversigtskort over udbygningen af det nordlige vejnet er i bilag 1.

BioCirc har tilbudt en udbygningsaftale for at sikre udbygningen. Udkast til den første udbygningsaftale er i bilag 2. Udkastet har tidligere været i offentlig høring.

Af konstitueringsaftalen fremgår det desuden, at planlægningen for Energipark Tjele sker under forudsætning af, at infrastrukturen i området løses på tilfredsstillende vis, herunder ved en ny vejføring.

BioCirc ønsker på sigt at udvide det biogasanlæg, som planlægningen giver mulighed for at etablere. Hvis biogasanlægget udvides til mere end 600.000 ton biomasse årligt, skal der etableres en ny vej mellem erhvervsområdet og rute 16.

BioCirc har tilbudt endnu en udbygningsaftale for at sikre etablering af den nye vej.

Med to udbygningsaftaler kan der sikres en trinvis udbygning af vejnettet, så der i fase et, ved biogasanlæggets etablering, skal ske en udbygning af det eksisterende, nordlige vejnet, og der i fase to, ved biogasanlæggets udvidelse, skal etableres en ny, sydlig vejadgang.

Forvaltningen har præsenteret udvalget for en række forslag til placeringen af vejføringen. Disse fremgår af bilag 3. Af bilaget fremgår de indledningsvise løsningsforslag W, Z, X og Y, og derudover har forvaltningen efterfølgende suppleret med et ekstra forslag til vejføring via Flarupvej (løsning Ø). Desuden har BioCirc skitseret og beskrevet deres foretrukne vejføring.

På dialogmødet blev alle forslag til vejføringer skitseret for de deltagende.

Løsningsforslag Ø og BioCircs eget forslag til vejføring blev vægtet i præsentationen. Løsningsforslagene W, Z og X går igennem fredskov og er derfor usandsynlige at kunne realisere. Forvaltningen har også forholdt sig til en vejføring ned igennem Flarup Plantage, som blev foreslået på dialogmødet den 14. april 2026. Flarup Plantage er også fredskov.

Løsningsforslag Ø og BioCircs forslag peger begge på at lede den tunge trafik op ad et nyt stykke vej fra rute 16 til krydset ved Flarupvej/Rævebakken og videre op ad Flarupvej.

Lige efter krydset ledes Banestien hen over Flarupvej. På dialogmødet den 14. april 2026 blev der rejst bekymring for især de cyklende skolebørn, der i dag krydser Flarupvej via Banestien, og som fremover skal forholde sig til væsentligt mere tung trafik.

BioCirc tilbød på mødet, at en sikring af Banestien kan inkluderes i en udbygningsaftale for den nye adgangsvej.

Forvaltningen og BioCirc har påbegyndt arbejdet med at afklare, hvilke muligheder der er for at sørge for sikker krydsning af Banestien ved Flarupvej.

Forvaltningen er opmærksom på, at en vejforbindelse mellem energiklyngen og rute 16 vil gå gennem et område med særlige drikkevandsinteresser. Forvaltningen har derfor bedt ansøger om at opdatere miljørapportens kapitel om trafik og at opdatere miljørapporten og grundvandsredegørelsen med redegørelse for, hvorvidt og hvordan en vejforbindelse til rute 16 kan etableres i et område med særlige drikkevandsinteresser, herunder afledning af vejvand.

I en videre proces om en vejforbindelse til rute 16 vil forvaltningen gå i dialog med Vejdirektoratet om, om det er muligt at kunne få tilladelse til en vejtilslutning til statsvejen.

Alternativer

Hvis kun det nordlige vejnet udbygges, vil den øgede mængde tung trafik i forbindelse med en senere udvidelse af biogasanlægget skulle afvikles via eksisterende vejnet.

Tidsperspektiv

Udkast til forslag til udbygningsaftaler skal udarbejdes og fremlægges til offentlig høring sammen med de resterende plangrundlag.

Udbygningsaftalen for det nordlige vejnet er en forudsætning for realisering af lokalplanen.

Etablering af den nye adgangsvej i den anden udbygningsaftale afhænger af, hvornår BioCirc udvider biogasanlægget i energiklyngen til mere end 600.000 ton biomasse årligt. Et forsigtigt bud fra BioCirc på dialogmødet lød på, at der kan gå op til 10 år.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Biogasanlægget skal mod nord vejbetjenes af den offentlige vej, Vingevej. Vejen fortsætter med at være offentlig vej efter etablering af venstresvingsbanen på Hobro Landevej og sideudvidelse af Vingevej, jf. den første udbygningsaftale.

De mange tunge transporter til biogasanlægget mv. i energiklyngen vil medføre belastning af vejnettet i en sådan grad, at Viborg Kommunes nuværende driftsomkostninger for det nordlige vejnet forventes at stige. Derudover skal dele af overfladevandet fra Vingevej ledes til et regnvandsbassin ved biogasanlægget, som viderepumpes til et nedsivningsbassin, da det ikke må nedsive i et område med særlige grundvandsinteresser. Øgede omkostninger til vedligehold og pumpning af vejvand kan ikke indeholdes i det nuværende driftsbudget.

Viborg Kommune forventes også at skulle optage den nye adgangsvej mod syd efter etablering. Herfra må det også forventes, at der skal pumpes overfladevand til regnvandsbassinet ved biogasanlægget. Det vil udgøre en ny driftsopgave, der ikke er afsat budget til.

Viborg Kommune vil i projekteringen af udbygningen af det nordlige vejnet og den nye adgangsvej mod syd stille krav til vejens opbygning, så den så vidt muligt kan håndtere den tunge trafik, men der må forventes øgede omkostninger til vedligehold.

Da den endelige løsning vedr. sikring af krydsningen mellem Banestien og Flarupvej ikke er fastlagt, har forvaltningen ikke undersøgt forventede udgifter til etablering eller drift heraf.

Når Klima-, Miljø- og Naturudvalget har truffet beslutning om vejføring, og der har været afholdt yderligere dialogmøde, skal den konkrete vejføring forelægges Teknisk Udvalg, herunder afklaring af afledte udgifter for kommunen.

Juridiske og planmæssige forhold

Udbygning af det nordlige vejnet og den nye adgangsvej beror på udkast til to frivillige udbygningsaftaler i henhold til planlovens § 21b. De endelige udbygningsaftaler skal godkendes ved endelig vedtagelse af plangrundlaget.

De miljømæssige påvirkninger af plangrundlaget for Energipark Tjele – Vinge belyses i en miljørapport jf. miljøvurderingslovens § 8. I rapporten beskrives udbygningen af vejnettet som en foranstaltning til at sikre, at den påvirkning, som den væsentligt øgede tunge trafik vil have, begrænses mest muligt.

Bilag

Udbygning af det nordlige vejnet

Første udbygningsaftale

Alternative vejføringer

Punkt 3: Igangsættelse af planlægning for udvidelse af 400 kV og 150 kV transformerstation Tjele øst for Ørum

26/7993

Resume

Energinet har ansøgt om at udvide 150/400 kV transformerstationen ved Tjele, som er et centralt knudepunkt i elnettet og vigtig for forsyningssikkerhed og nye tilslutninger.

Projektet kræver ny planlægning, da det ikke er i overensstemmelse med gældende planer.

Der skal tages stilling til, om der skal igangsættes ny planlægning.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljø- og Naturudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen igangsættes som beskrevet, og
2. at der ikke afholdes idefase.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima- og Miljø- og Naturudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen igangsættes som beskrevet, og
2. at der ikke afholdes idefase.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog Energistrategi i maj 2026 ([link til sag nr. 9 i byrådet den 27. maj 2026](#)) bl.a. med et mål om at understøtte netselskabers ansvar for Danmarks forsyning med og el og gas i det omfang det er muligt, herunder rettidig og tilstrækkelig udbygning af infrastruktur, så borgere og virksomheder kan bruge vedvarende energi til alt, med høj forsyningssikkerhed.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Energinet har ansøgt om planlægning for udvidelser af transformerstation Tjele, som omfatter en 150 kV-udvidelse vest for stationen, en 400 kV-udvidelse syd for stationen samt et område til fremtidig udvidelse mod sydvest/nord for Viborg Varme Amba.

Station Tjele består både af en 150 kV-station og en 400 kV-station, der udgør et centralt knudepunkt i eltransmissionsnettet i Midtjylland. Stationen er forbundet mod nord, vest og syd og vil fremadrettet blive forbundet mod øst. Stationen er tilslutningspunkt for Skagerrak-forbindelserne, der forbinder elnettet i Danmark og Norge.

Energinet oplyser der er behov for at tilpasse og udbygge stationen med flere stærke forbindelser for at sikre forsyningen og for at undgå fejl og overbelastning af nettet. Der skal derfor ske etablering af nye/udvide forbindelserne til bl.a. Idumlund, Ferslev og Trige.

Udvidelse af stationen er ligeledes en forudsætning for nye store tilslutninger herunder Energipark Tjele, da der pt. hverken er ledig plads eller ledige felter.

Oversigtskort er i bilag 1. Projektmaterialer er i bilag 2.

Nuværende forhold

Den eksisterende transformerstation ligger på ca. 26 ha mellem Apple mod nord og øst, Overlundvej mod syd og Hobro Landevej mod vest. Stationen består af høje el-tekniske anlæg og bebyggelse op til 10 meter i højden. Adgangsvejen til området er fra Hobro Landevej. Området er delvist skærmet mod det åbne land og mod Apple af træbeplantning.

Projektforslaget

150 kV-stationen ønskes udvidet mod vest indenfor et areal på 4,5 ha. Udvidelsen består af forlængelse af en eksisterende samleskinne, tekniske anlæg og teknikhus med en maksimal højde på 10 meter samt en lynfangsmast på op til 26 meter.

400 kV-stationen ønskes udvidet mod syd indenfor et areal på ca. 6 ha. Udvidelsen sker ved en forlængelse af den eksisterende samleskinne med en højde på 12 meter, en lynfangsmast på op til 26 meter, luftledningsmaster på ca. 41 meter og et teknikhus på 34 x 9 meter. Der opføres som en lav bygning i afdæmpede farver. Den nuværende højspændingsmast nord for Overlundvej erstattes af en ny mast syd for Overlundvej.

Udvidelserne omkranses af trådhegn med en 1 meter bred asfaltbelægning under hegnet. Beplantning omkring udvidelserne skal sikre en landskabelig indpasning. Adgangsvejen vil uændret være fra Hobrovej.

Apple, som ejer arealerne til udvidelserne, har accepteret, at der må igangsættes planlægning for områderne. Der vil ske frivilligt jordopkøb.

Projektmaterialer er i bilag 2.

Eksisterende planforhold

Lokalplan

Den eksisterende transformerstation er omfattet af lokalplan nr. 57, der bl.a. udlægger området til tekniske og administrative bygninger, lagerbygninger til omformning af højspændt jævnstrøm og vekselstrøm.

De tre udvidelsesområder er omfattet af lokalplan nr. 460, der udlægger området til erhverv i form af datacenter med tilhørende administrations- og logistikfunktioner, tekniske anlæg i form af højspændingsstation.

Projektforslaget er ikke i overensstemmelse med lokalplanerne. Realisering af projektet kræver således, at der vedtages ny lokalplan og at lokalplan nr. 57 samt dele af lokalplan nr. 460 aflyses.

Kommuneplan

Den eksisterende transformerstation er omfattet af kommuneplanramme FOUL.TA.01 med specifik anvendelse til forsyningsanlæg.

De to udvidelsesområder er omfattet af kommuneplanramme FOUL.E2.01 med specifik anvendelse til let industri, håndværk, transport-, logistik- og produktionsvirksomhed.

Projektforslaget er ikke i overensstemmelse med den eksisterende kommuneplanrammer. Realisering af projektet kræver, at der vedtages et kommuneplantillæg.

Da udvidelserne sker i tilknytning til eksisterende transformerstation, indenfor et allerede lokalplanlagt område for Apple, vurderer forvaltningen, at planlægningen kan ske uden forudgående idefase og borgermøde.

Arkæologi

Viborg Museum har gennemført arkæologiske forundersøgelser ifm. udarbejdelse af lokalplan 460 og har frigivet arealet til anlægsarbejder.

Natura 2000 og naturbeskyttelse

Nærmeste Natura 2000-område er N33-Tjele Langsø og Vinge Møllebæk, beliggende 3,5 km nord for stationsområdet. Der er ikke registreret beskyttede arter i nogen af de to områder, og det er vurderingen at arealet ikke udgør et levested for

beskyttede arter.

Opmærksomhedspunkter

Følgende emner skal afklares nærmere, hvis planlægningen igangsættes:

- Beskyttede jorddiger:
Der er beskyttede sten- og jorddiger i området. Ansøger er opmærksom på forholdet, og der vil blive taget højde for dette i planlægningen, evt. ved ansøgning om dispensation.
- §25-/VVM-tilladelse for Apple:
I §25-tilladelsen til Apple fra 2016 er der stillet vilkår om skovbeplantning indenfor udvidelsesområderne. Der skal tages højde for dette i planlægningen.

Principper for planlægningen

Forvaltningen foreslår, at planlægningen tager udgangspunkt i følgende:

- Området udlægges til tekniske anlæg i form af forsyningsanlæg.
- Den eksisterende vejadgang fra Hobrovej fastholdes.
- Der indarbejdes bestemmelser om skærmende beplantning.
- Området overføres til byzone.

Miljøvurdering

På baggrund af en screening for miljøvurdering vil forvaltningen vurdere, om der skal udarbejdes en miljørapport. Der skal kun gennemføres en miljøvurdering, hvis planforslaget antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Udkast til tidsplan

Forvaltningen forventer følgende tidsplan:

Planforslag til vedtagelse Ultimo 2026

Offentlig høring Primo 2027

Endelig vedtagelse Medio 2027

Stationen skal være i drift i april 2029.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort - dagsorden

Punkt 4: Realisering af varmeplan (orienteringssag)

22/14297

Resume

Der er gjort status på kommunens varmeplan, som udpeger mulige fremtidige fjernvarmeområder.

Varmeplanen revideres i takt med, at varmegværker får godkendt fjernvarmeprojekter eller må opgive fjernvarmeforsyning af de potentielle områder.

Ifølge varmeplanen findes det resterende potentiale for konvertering af naturgasområder til fjernvarmeområder kun i og omkring Viborg.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog klimaplanen i 2022 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 12. oktober 2022](#)).

Byrådet besluttede i januar 2023 ([link til sag nr. 5 i byrådet den 25. januar 2023](#)) at godkende en varmeplan for Viborg Kommune. Byrådet besluttede desuden, at Viborg Kommune løbende vil følge udviklingen tæt med henblik på realisering af varmeplanen.

Byrådet besluttede i oktober 2023 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 11. oktober 2023](#)) at revidere varmeplanen for Viborg Kommune.

Klima- og Miljøudvalget blev orienteret om realisering af varmeplanen i 2024 ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 27. februar 2024](#)) og ([link til sag nr. 6 i Klima- og Miljøudvalget den 26. november 2024](#))

Klima- og Miljøudvalget besluttede en mindre opdatering af varmeplanen og at delegere kompetence til at forvaltningen fremadrettet kan opdatere varmeplanen ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 3. juli 2025](#)).

Inddragelse og høring

Forvaltningen har hørt Viborg Varme og Klejtrup Kraftvarmegværk, om der er områder, som bør udgå af varmeplanen, og om deres forventning til at udarbejde fjernvarmeprojekter for de områder, der er udpeget som potentielle fjernvarmeområder i varmeplanen.

Beskrivelse

Kommunens varmeplanlægning består dels af projektgodkendelser efter varmeforsyningsloven og dels af kommunens varmeplan. Med projektgodkendelser godkender kommunen nye fjernvarmeområder og områder til individuel naturgasforsyning. I områder med kollektiv varmeforsyning har forsyningsselskaberne ret og pligt til at levere fjernvarme eller gas. Varmeplanen er en strategisk plan, der forholder sig til områder, der endnu ikke er udlagt til kollektiv varmeforsyning og inddeler disse i potentielle fjernvarmeområder og områder til individuel varmeforsyning – altså hvor kommunen forventer, der kommer/ikke kommer fjernvarme.

Det er et mål i kommunens klimaplan at få fjernvarme udbredt til alle områder, hvor det er klimamæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtigt.

Regeringen og KL indgik den 29. juni 2022 Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne. Aftalen medførte:

- 1) at alle ejendommejerere med gas- eller oliefyrr i gasforsynede områder, inden udgangen af 2022, skulle have klar besked om planerne for udrulning af fjernvarme. Kommunen udsendte breve med klar besked primo 2023.
- 2) at kommunerne i 2022 skulle gennemføre en planlægningsindsats for omlægning til grøn varme i gasforsynede områder. Byrådet vedtog varmeplanen primo 2030.

Klima- og Miljøudvalget får en årlig orientering om status på realisering af varmeplanen ift., hvornår de relevante fjernvarmeselskaber forventer at gennemføre fjernvarmeprojekter.

I bilag 1 er der kort over varmeplanens potentielle fjernvarmeområder og en liste over, hvornår der forventes udarbejdet projektforslag for fjernvarmeforsyning af områderne.

De seneste ændringer i varmeplanen er:

- At Mammen og områder i Viborg (Engelsborg, Lupinmarken, Liseborg, Søbakken, Hedevangen og Kildevænget) er ændret fra potentielle fjernvarmeområder til at være godkendte fjernvarmeforsyningsområder, idet kommunen har godkendt projekter fjernvarmeprojekter for henholdsvis Gudenådalens Energiselskab og Viborg Varme.
- At Mønsted, Sparkær, Løvel, Rødding og Vammen ikke længere er potentielle fjernvarmeområder, idet hhv. Mønsted-Sparkær Fællesvarme AMBA og LRV Fjernvarme A.m.b.a. har undersøgt og vurderet, at der ikke vil være tilstrækkelig tilslutning til, at områderne kan fjernvarmeforsynes.
- At følgende områder med opbakning fra Klejtrup Kraftvarmeværk og Viborg Varme ikke længere er potentielle fjernvarmeområder:

1. Klejtrup – Søvej
2. Viborg – Taphede KP-rammeområde VIBØ.B4.17
3. Viborg – Palleshøje

Pkt. 1 og 2 udgik, fordi varmeplanen først og fremmest skal udpege mulige konverteringer af naturgasområder. Formålet med varmeplanen er primært at løse den opgave, som kommunen blev pålagt i 2022 med at give klar besked til gasforbrugere, om de kan få fjernvarme eller ej.

Da områderne kun er udlagt til byvækst og ikke er gasområder, er det ved seneste status på varmeplanen vurderet i dialog med Klejtrup Kraftvarmeværk og Viborg Varme, at udpegningen af disse områder var uhensigtsmæssig.

Fremadrettet udpeges der ikke potentielle fjernvarmeområder ud fra, at de er udlagt til byvækst i kommuneplanen.

Derimod fortsætter den nuværende praksis med, at forvaltningen og varmeværker i forbindelse med lokalplanlægning samarbejder om udbredelse af nye fjernvarmeområder.

Pkt. 3 udgik, da der er tale om et område med to ejendomme, som forvaltningen vurderede, at det ikke er hensigtsmæssigt at fjernvarmeforsyne. Dette er baseret på beregninger fra Viborg Varme, som viser negativ selskabsøkonomi ved at fjernvarmeforsyne området.

De resterende områder i varmeplanen med potentiale for konvertering af naturgasområder til fjernvarmeområder er kun i og omkring Viborg inkl. Bruunshåb og Birgittelyst, hvilket er inden for det naturlige interesseområde for Viborg Varme. Forvaltningen vurderer således, at fremtidige fjernvarmeprojekter kun vil ske på initiativ af eksisterende varmeværker, hvor de ønsker at udvide med fjernvarmeforsyning af nye områder.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Kommunen har i 2023 haft til opgave at sikre, at der blev udarbejdet og truffet afgørelse om godkendelse af de konkrete projektforslag, der skulle udmønte kommunens samlede varmeplan jf. cirkulæreskrivelse fra Energistyrelsen om kommunal varmeplanlægning og projektgodkendelse.

Forvaltningen reviderer varmeplanen i takt med, at varmekværker får godkendt fjernvarmeprojekter eller må opgive fjernvarmeforsyning af de potentielle områder.

Bilag

Kort over og status for varmeplanens områder

Punkt 5: Igangsættelse af Projekt Renere Viborgsøer

23/1284

Resume

Miljøtilstanden i Nørresø og Søndersø (herefter betegnet Viborgsøerne) er ikke god og forringer den rekreative anvendelse af søerne. De miljømål, der er fastsat for søerne, er ikke opfyldt.

Byrådet har afsat midler til at forbedre søernes tilstand.

Forvaltningen orienterer om den overordnede tilgang til opgaven. Orienteringen følges op i anden halvdel af 2026.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår Klima-, Miljø- og Naturudvalget,

1. at orienteringen om igangsættelse af analyser og konkrete tiltag til at forbedre Viborgsøernes miljøtilstand tages til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at orienteringen om igangsættelse af analyser og konkrete tiltag til at forbedre Viborgsøernes miljøtilstand tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog i oktober 2025 budget for Viborg Kommune 2026-2029, inkl. anlægsbudget til projekter til fremme af Viborgsøernes miljøtilstand ([link til sag nr. 1 i byrådet den 8. oktober 2025](#)).

Byrådet behandler i maj 2026 sag om fremdrift i omlægningsplaner regi af aftale om et Grønt Danmark ([link til sag nr. 4 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget den 7. maj 2026](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Opgavefordeling

Staten er myndighed for vandområdeplanerne og for overvågning af tilstanden i søer, vandløb m.v. I medfør af vandområdeplanerne fastsættes miljømål for alle vandområder. Hvor målet ikke er nået, skal planerne fastsætte indsatser for at nå miljømålene.

Kommunerne udmønter dele af vandområders indsatsprogram. Det omfatter bl.a. konkrete indsatser i søer og vandløb, vådområde- og lavbundsprojekter m.v. Som udgangspunkt er indsatserne statsligt finansieret. Forudsat vandområdeplanerne angiver en indsats i en sø, kan kommunen søge Staten om tilskud. Der er en særskilt tilskudsordning til dette. I de gældende vandområdeplaner er der ikke angivet en indsats i Viborgsøerne.

Søernes tilstand

Den økologiske vandkvalitet i Viborgsøerne er ikke god, og miljømålsætningen for Viborgsøerne er ikke opfyldt. Den dårlige vandkvalitet med kraftig algevækst og tilhørende gener forringer dyre- og plantelivet samt den rekreative anvendelse af søerne og de sønære omgivelser.

Indsatser til forbedring af økologisk tilstand i søer

Generelt er indsatskrav i søer rettet mod næringsstoffet fosfor, som er afgørende for søers økologiske tilstand. Jo lavere fosforkoncentration desto bedre vandkvalitet. I første omgang handler det om at mindske tilførslen af fosfor til søerne. Når tilførslen er mindsket til søernes "tålegrænse", vil evt. efterfølgende indsatser dreje sig om indsatser i selve søerne (sørestaurering).

Arbejdet med at opnå renere Viborgsøer

Byrådet har i 2026-2029 afsat i alt 14,133 mio. kr. i anlægsbudgettet, som kan bidrage til fremme af Viborgsøernes miljøtilstand, henholdsvis i anlægsprojektet "Forbedring af vandkvaliteten i Hjarbæk Fjord og Viborgsøerne" (2,133 mio. kr.) og anlægsprojektet "Projekt renere søer i Viborg Kommune" (12,000 mio. kr.).

De afsatte anlægsmidler skal ses i sammenhæng med projektindsatser i omlægningsplaner i regi af aftale om et Grønt Danmark og øvrige relaterede projektindsatser. Følgende initiativer er allerede igangsat:

- Lavbundsprojektet "Loldrup Sø" – forundersøgelse gennemført, ansøgt om realisering
- Kvælstofvådområdeprojektet "Nørre Mølle Å" – ansøgt om forundersøgelse
- Projektet "Grundvands- og drikkevandsbeskyttelse – Viborg Nord" – igangsat med lodsejermøde april 2026

De tre projekter indeholder alle potentiale for reduktion af belastningen af Viborgsøerne med næringsstoffer, hvad angår såvel kvælstof som fosfor, idet projekterne helt eller delvist er beliggende i Viborgsøernes opland fra Rødding Sø længst opstrøms via Loldrup Sø / Nørre Mølle Å / Stigsbæk til Nørremølle Enge før udløb til Viborgsøerne. Se det samlede sø-opland i bilag 1.

De nævnte lavbunds- og vådområdeprojekter er udfordret af, at der kan ske en øget frigivelse af fosfor fra projektarealerne de første år, efter projekterne er gennemført. Efterfølgende vil fosforudledningen forventeligt falde til under det nuværende niveau. En midlertidig fosforfrigivelse vil resultere i en øget fosfortilførsel til søerne neden for, hvilket er uacceptabelt, både i forhold til søernes tilstand og i forhold til at opnå tilsagn til gennemførelse af projekterne. Den beskrevne fosforproblematik skal derfor belyses nærmere og løses, før projekterne kan gennemføres.

Problematikken håndteres bedst via et stærkt datagrundlag, som giver højere detaljeringsgrad i forhold til beslutning af konkrete tiltag og indsatser, som kan mindske fosfortilførslen til Viborgsøerne og vandsystemet opstrøms søerne.

Viden tilvejebringes i samarbejde med relevante afdelinger under Aarhus Universitet (AU), henholdsvis DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi og DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug. Hvad angår sidstnævnte, forventer forvaltningen af benytte sig af allerede indgået samarbejdsaftale mellem AU Viborg og Viborg Kommune.

På baggrund af den nye viden forventer forvaltningen at kunne iværksætte projekttiltag i løbet af 2026. De første tiltag forventes at være:

- øget monitorering af næringsstoffernes transport via flere målestationer i vandsystemet fra Rødding Sø længst opstrøms til udløbet af Viborg Søder sø længst nedstrøms samt
- undersøgelse af mulighederne for at mindske fosfortransporten, f.eks. gennem forsøg med vandrensning.

Øvrige projekttiltag afventer ny viden fra Aarhus Universitet.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Forvaltningen fremlægger i efteråret 2026 dagsordenpunkt om anlægsbevilling til projektindsatser til politisk behandling.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Kort over Viborgsøernes opland

Punkt 6: Klimatilpasning af cykelsti i Bjerringbro (bevillingssag)

25/10200

Resume

Høj vandstand i Gudenåen forårsager lejlighedsvis oversvømmelser af vandløbsnære arealer i dele af Bjerringbro. Et af arealerne er langs Møllebækken, hvor der ligger en cykelsti, der anvendes som skolevej under jernbanen og over Gudenåen.

Byrådet har afsat 2,2 millioner kroner på anlægsbudgettet i 2027 til klimasikring af cykelstien fra jernbanetunnellen ved Vestergade ned til Gudenåen. Forvaltningen er i gang med at forberede projektet. Det har vist sig, at udgifterne bliver væsentligt højere.

Der fremlægges et forslag til at hæve anlægsbevillingen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 3.648.000 kr. til kontoen ”Klimatilpasning af skolesti i Bjerringbro” med rådighedsbeløb på 300.000 i 2026 og 3.348.000 kr. i 2027,
2. at udgiften på 300.000 kr. i 2026 finansieres fra driftskontoen for ”Klimatilpasning”,
3. at udgiften på 3.348.000 kr. i 2027 finansieres af rådighedsbeløbet på 2.248.000 kr., som er optaget på investeringsoversigten for 2027 til projektet. De resterende 1.100.000 kr. finansieres fra driftskontiene ”Indsatsplan for klimatilpasning” med 700.000 kr. og ”Broer og tunneller mv.” med 400.000 kr.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der gives en anlægsudgiftsbevillingen 3.648.000 kr. til kontoen ”Klimatilpasning af skolesti i Bjerringbro” med rådighedsbeløb på 300.000 i 2026 og 3.348.000 kr. i 2027,
2. at udgiften på 300.000 kr. i 2026 finansieres fra driftskontoen for ”Klimatilpasning”,
3. at udgiften på 3.348.000 kr. i 2027 finansieres af rådighedsbeløbet på 2.248.000 kr., som er optaget på investeringsoversigten for 2027 til projektet. De resterende 1.100.000 kr. finansieres fra driftskontiene ”Indsatsplan for klimatilpasning” med 700.000 kr. og ”Broer og tunneller mv.” med 400.000 kr.

Sagsfremstilling

Historik

På mødet den 30. april 2024 ([link til sag. nr. 6 på Klima- og Miljøudvalgets møde den 30. april 2024](#)) behandlede udvalget en sag om lokale indsatsmuligheder for klimatilpasning ved høj vandstand i Gudenå ved Bjerringbro. Her besluttede udvalget at arbejde videre med et projekt til sikring af cykelstien langs Møllebækken. Udvalget besluttede tillige, at der på nuværende tidspunkt ikke arbejdes videre med de øvrige undersøgte indsatsmuligheder.

Efterfølgende blev der afsat 2,2 millioner kroner på anlægsbudgettet 2027 til klimasikring af skolesti i Bjerringbro.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Som opfølgning på Klima- og Miljøudvalgets beslutning i april 2024 har forvaltningen i samarbejde med rådgivningsfirmaet Rambøll arbejdet videre på et projekt, som sikrer cykelstien langs Møllebækken mod oversvømmelse.

Et oversigtskort er vedlagt som bilag 1.

Af tekniske årsager har det været nødvendigt at foretage nogle mindre justeringer af projektet i forhold til det skitseprojekt, som Rambøll udarbejdede i 2023. Der er udarbejdet en mere detaljeret skitse for underføringen ved jernbanen, og det er besluttet at sikre cykelstien med spuns og kantsten/betonelementer i stedet for at hæve cykelstien.

Etablering af en ny passage under jernbanen kræver godkendelse fra Banedanmark (tredjeparts-validering). Arbejdet er igangsat. Viborg Kommune skal afholde alle udgifter i forbindelse med tredjeparts valideringen. Udgiftens størrelse afhænger af de krav, som Banedanmark stiller til projektet. I det omfang udgiften ikke kan afholdes inden for anlægsbevillingen, afholdes denne udgift med driftsmidler til klimatilpasning.

Særligt passagen under jernbanen bliver dyrere end prisoverslaget fra 2023. Og anlægspriserne har været præget af markante stigninger de seneste år. På den baggrund har forvaltningen fået Rambøll til at lave et nyt prisoverslag for opgaven. Prisoverslaget for anlægsopgave og rådgiveromkostninger er på 3,6 millioner kroner, hvilket er 1,4 millioner kroner over den afsatte anlægsbevilling. Det reviderede skitseprojekt inkl. prisoverslag og forslag til tidsplan er vedlagt som bilag 2.

Der vurderes ikke at være muligheder for at mindske projektudgifterne.

Alternativer

Udvalget kan beslutte at udsætte eller skrinlægge projektet. Den nuværende passage under jernbanen er gammel og nedslidt og skal under alle omstændigheder renoveres.

Tidsperspektiv

Forudsat der afsættes de nødvendige midler og forudsat, at Banedanmark godkender projektet, kan det udføres medio 2027. Det forventes, at alle arbejder kan udføres i løbet af 13-15 uger.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Teknisk notat om klimasikring af cykelsti Bjerringbro

Punkt 7: Forslag til Vandforsyningsplan 2026

22/22367

Resume

Vandforsyningsplan 2026 fastsætter rammerne for den fremtidige vandforsyningsstruktur i kommunen og fastsætter retningslinjer for administration af vandindvinding og vandforsyning. Den har til formål at sikre borgerne adgang til rent og tilstrækkeligt drikkevand både nu og i fremtiden.

Klima-, Miljø- og Naturudvalget skal tage stilling til, om forslag til Vandforsyningsplan 2026 og medførende miljørapport skal sendes i offentlig høring.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at udkast til Vandforsyningsplan 2026 og medfølgende miljørapport sendes i 8 ugers offentlig høring.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at udkast til Vandforsyningsplan 2026 og medfølgende miljørapport sendes i 8 ugers offentlig høring.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 8. oktober 2025 at sende forslag til vandforsyningsplan i 8 ugers offentlig høring ([link til sag nr. 4 i byrådet den 8. oktober 2025](#)). Efterfølgende blev forvaltningen dog opmærksom på en nylig klagenævnsafgørelse, der efter forvaltningens vurdering medfører, at vandforsyningsplanen skal miljøvurderes. Vandforsyningsplanen blev derfor ikke sendt i offentlig høring, hvilket Klima- og Miljøudvalget blev orienteret om på mødet i november 2025 ([link til sag nr. 9 i Klima og Miljøudvalget den 25. november 2025](#)). Der er efterfølgende blevet udarbejdet en miljørapport for planen.

Forud for mødet den 16. september 2025 behandlede Klima- og Miljøudvalget på møde i august 2025 en temadrøftelse om forvaltningens arbejde med en ny og opdateret vandforsyningsplan og de væsentligste ændringer ift. den eksisterende plan ([link til sag nr. 8 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)). Forvaltningen har færdiggjort forslag til den nye vandforsyningsplan med udgangspunkt i Klima- og Miljøudvalgets drøftelse.

Klima- og Miljøudvalget har desuden på mødet i januar 2025 godkendt en opdateret risikovurdering af BNBO, hvor indsatsbehovet blandt andet blev vurderet ud fra vandværkets betydning for kommunens fremtidige overordnede vandforsyningsstruktur ([link til sag nr. 10 i Klima- og Miljøudvalget den 28. januar 2025](#)).

Inddragelse og høring

Der er afholdt møder med de almene vandværker i hvert delområde vedrørende vandforsyningsplanlægning og fremtidig vandforsyningsstruktur i Viborg Kommune i sommeren 2023. Vandforsyningsstruktur og vandsamarbejde er desuden drøftet på fællesmøde i marts 2024 og derefter løbende på møder i Grundvandsforum, hvor alle vandsamarbejder og andre interessenter er repræsenteret. Der planlægges derfor ikke flere fællesmøder for vandværker og borgere vedrørende udarbejdelse af Vandforsyningsplan 2026. Udkast til vandforsyningsplanen bliver, i forbindelse med den offentlige høring, fremsendt til de almene vandværker til kommentering.

Handleplaner, der danner baggrund for udarbejdelse af vandforsyningsplanen, har desuden været sendt til kommentering hos alle almene vandværker i kommunen i juni 2025.

Afgrænsningen af miljøvurderingen af vandforsyningsplanen har i perioden 16. december 2025 til 19. januar 2026 været sendt i offentlig høring hos berørte myndigheder.

Beskrivelse

Der er udarbejdet et forslag til en ny vandforsyningsplan, da den eksisterende plan er forældet, og der er et behov for at sikre, at planen er relevant og effektiv i forhold til fremtidigt vandbehov i Viborg Kommune.

Ifølge vandforsyningslovens § 14 er det kommunalbestyrelsen, der udarbejder planer for, hvordan vandforsyningen i kommunen skal tilrettelægges.

Vandforsyningsplanen skal primært fastlægge, hvilke vandværker forsyningen skal bygge på, og hvilke områder de enkelte vandværker skal forsyne (vandforsyningsstrukturen). Desuden kan vandforsyningsplanen indeholde retningslinjer, som beskriver kommunens administration indenfor vandforsyningsområdet.

Endelig skal vandforsyningsplanen præsentere et opdateret datagrundlag for vandværkerne med følgende oplysninger:

- Ledningsoplysninger
- Vandværkets tekniske tilstand
- Vandkvalitet
- Muligheder for et samarbejde mellem de enkelte vandværker, der kan øge den samlede forsyningssikkerhed

Selve planen er bygget op omkring følgende dele:

- Indledning: Her beskrives overordnede lovgivningsmæssige og planmæssige rammer
- Statusdel: Her beskrives status på vandforsyningsområdet i Viborg Kommune, hvor udfordringer for forsyningen identificeres
- Plandel: Her fastlægges de overordnede rammer og udviklingslinjer for den fremtidige vandforsyning i Viborg Kommune (vandforsyningsstruktur) samt retningslinjer for den fremtidige administration af området

Forslag til Vandforsyningsplan 2026 fastsætter en række nye retningslinjer, der skal understøtte målsætningerne om:

- høj drikkevandskvalitet
- en bæredygtig indvinding af grundvand
- høj grad af forsyningssikkerhed

De væsentligste tilføjelser til retningslinjerne er inden for forsyningssikkerhed, da det er her, de største udfordringer er blevet identificeret. Vandværkerne skal derfor fremover have øget fokus på it-sikkerhed og nødforsyning ved drikkevandsforurening eller strømsvigt.

Forvaltningen lægger fortsat op til, at den decentrale forsyningsstruktur skal bevares på sigt, hvorfor de største værker i kommunens delområder tillægges et større ansvar ift. samarbejde og grundvandsbeskyttelse i lokalområdet. I forslaget til Vandforsyningsplan 2026 introduceres derfor en udvidet kategorisering af vandværker, der består af kategori A+, A og B:

- A+ vandværker er de største vandværker i kommunen, der forventes øget forsyningsforpligtelse og forventes at være de bærende kræfter inden for deres vandsamarbejde
- A vandværker er større vandværker, der forventes øget forsyningsforpligtelse inden for deres eget forsyningsområde og forventes at bidrage væsentligt til deres vandsamarbejde
- B vandværker er de mindste vandværker, der opfylder et lokalt behov, men kun ønskes bevaret i det omfang, de kan levere rent drikkevand. B vandværker forventes ikke at udvide deres forsyning til nye forbrugere.

Der er udpeget 6 A+ vandværker, 31 A vandværker og 22 B vandværker i kommunen.

Kommunens samlede antal vandforsyningsområder er faldende, da flere vandværker foreslås kategoriseret som B vandværker, der ikke har deres eget vandforsyningsområde. Den decentrale vandforsyningsstruktur vurderes bevaret med 37 resterende vandforsyningsområder, der bliver tilsvarende større.

Den udvidede kategorisering stemmer desuden overens med grundlaget for den opdaterede risikovurdering af vandværkernes BNBO fra januar 2025, hvor vandværkernes rolle i forhold til Viborg Kommunes fremtidige vandforsyningsstruktur blev inddraget i vurderingen. Forvaltningens forslag til en inddeling af vandværkerne i 3 kategorier fremfor 2 er således udarbejdet i forlængelse af denne vurdering.

Et væsentligt bilag til vandforsyningsplanen er handleplaner for de almene vandværker i Viborg Kommune. I handleplanerne beskrives vandværkets tilstand ved seneste tilsyn, eventuelle forbedringer, udviklingen i vandkemi og samt vandværkets rolle og kategorisering i forhold til den fremtidige vandforsyningsstruktur i kommunen. Vandværkerne har i juni 2025 fået fremsendt udkast til handleplaner til kommentering. Indkomne bemærkninger har udelukkende været af teknisk karakter, og planerne er blevet tilrettet herefter.

Udkast til Vandforsyningsplan 2026 er udarbejdet i kommunens planportal og kan tilgås via følgende link: [Vandforsyningsplan 2026](#).

Udkastet til Vandforsyningsplan 2026 kan desuden findes i bilag 1.

Der er desuden udarbejdet en miljørapport, hvor det vurderes, hvilke væsentlige miljømæssige konsekvenser Vandforsyningsplan 2026 kan forårsage. Rapporten konkluderer, at Vandforsyningsplan 2026 ikke forventes at medføre sandsynlige væsentlige påvirkninger af miljøet. Der foreslås derfor ikke yderligere overvågning eller afbødende foranstaltninger.

Miljørapporten kan findes i bilag 2.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Endeligt planforslag fremlægges til vedtagelse efter offentlig høring.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Vandforsyningsplanlægningen medfører ikke udgifter for Viborg Kommune. Udgifter til nødforsyning, drikkevandsbeskyttelse mm. afholdes af vandværkerne.

Juridiske og planmæssige forhold

Vandforsyningsplanen anvendes som det overordnede plan- og beslutningsgrundlag i kommunen.

Planen er bindende for vandværkerne i den forstand, at vandværkerne ikke må anlægge vandledninger eller foretage andre aktiviteter, der strider imod planen. Planen fastlægger forsyningsområder, og vandværker er bundet af disse områder med hensyn til, hvilke ejendomme de må/skal tilslutte.

Bilag

Forslag til Vandforsyningsplan 2026

Miljøvurdering af Vandforsyningsplan 2026

Punkt 8: Gebyr for behandling af nedrivningsplaner for større nedrivninger - Selektiv nedrivning

26/10750

Resume

Ny lovgivning vedrørende selektiv nedrivning er trådt i kraft den 1. juli 2025. Selektiv nedrivning er en miljøvenlig metode til at sikre mest mulig genbrug og genanvendelse fra nedrivninger med et samlet etageareal over 250 m². Kommunerne kan vælge at opkræve et gebyr for behandling af de standardiserede nedrivningsplaner, der skal udarbejdes i den forbindelse.

Forvaltningen anbefaler, at der fastsættes et brugerbetalingsgebyr for behandling af nedrivningsplaner, og at udvalget godkender en timetakst på 861 kr. for 2026.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der opkræves brugerbetaling i forbindelse med kommunens behandling af standardiserede nedrivningsplaner,
2. at en timepris på 861 kr. i 2026 godkendes,
3. at timeprisen årligt justeres i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv, og
4. at forvaltningen igangsætter opkrævning af gebyret pr. 1. juli 2026 - umiddelbart efter vedtagelse i byrådet.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at der opkræves brugerbetaling i forbindelse med kommunens behandling af standardiserede nedrivningsplaner,
2. at en timepris på 861 kr. i 2026 godkendes,
3. at timeprisen årligt justeres i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv, og
4. at forvaltningen igangsætter opkrævning af gebyret pr. 1. juli 2026 - umiddelbart efter vedtagelse i byrådet.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Den 1. juli 2025 trådte nye regler i kraft for nedrivning af større bygninger jf. bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde.

De nye regler betyder, at nedrivning af bygninger med et samlet etageareal over 250 m² skal foregå mere kontrolleret ift. affaldshåndtering – som selektiv nedrivning, der er en miljøvenlig metode til fremme cirkulær økonomi.

I forbindelse med ansøgning om nedrivning af disse bygninger skal der fremsendes en standardiseret nedrivningsplan, som er et lovpligtigt dokument, der fungerer som en detaljeret køreplan for, hvordan bygningen skal skilles ad trin-for-trin

for at sikre maksimal genanvendelse og korrekt håndtering af miljøfarlige stoffer.

Der er samtidigt krav om, at selektiv nedrivning kun kan foretages af autoriserede virksomheder.

Kommunens behandling af en nedrivningsplan er mere omfattende end en almindelig nedrivningssag, og kommunen kan derfor vælge at opkræve brugerbetaling til dækning af udgifter til behandling af den standardiserede nedrivningsplan.

Timetaksten skal tilstræbe fuld dækning af myndighedens direkte og indirekte omkostninger. Det betyder, at timetaksten, foruden de involverede medarbejders effektive timeløn, også skal dække myndighedens øvrige omkostninger forbundet med opgaven (overhead). Det gælder eksempelvis udgifter til ledelse, økonomistyring, HR-funktioner, husleje, IT-udgifter. Desuden indregnes udgifter til et særligt IT-system til håndtering af byggeaffaldssager.

Taksten afspejler de faktiske udgifter og reguleres årligt.

Forvaltningen forventer årligt at modtage ca. 40 sager om selektive nedrivninger og tilhørende nedrivningsplaner med et tidsforbrug på 5-8 timer pr. sag.

Forvaltningen har indhentet oplysninger fra 6 andre jyske kommuner, som har indført et lignende gebyr for behandling af nedrivningsplaner. Her er taksten mellem 713 kr. og 1064 kr. pr. time med et gennemsnit på 827,50 kr.

Alternativer

Opkrævning af brugerbetaling i forbindelse med behandling af større nedrivningssager og tilhørende nedrivningsplaner iht. bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde er en mulighed men ikke et krav. Det er derfor op til den enkelte kommune, om der skal fastsættes et gebyr.

Tidsperspektiv

Opkrævning af gebyr forventes at træde i kraft den 1. juli 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Gebyret dækker kommunens omkostninger i forbindelse med behandling af nedrivningsplaner ved selektiv nedrivning.

Gebyret vil fremover blive justeret årligt i overensstemmelse med prisudviklingen og princip om, at økonomien skal hvile i sig selv.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 9: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 (Erhvervsområde Lundborgvej)

26/3147

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 (Erhvervsområde Lundborgvej).

Tillægget danner grundlag for at udvide kloakoplandet ved Lundborgvej i Viborg. Kloakoplandet udvides med ca. 4,1 ha vest for eksisterende erhvervsområde. Området får spildevands- og regnvandsstik i den nordlige del af arealet. Ledningerne til skelgrænse skal krydse privat areal.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 4. marts 2026 til den 29. april 2026. Der er ikke modtaget høringssvar.

Beskrivelse

Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019 skaber mulighed for at udvide kloakoplandet ved Lundborgvej i Viborg. Området er beliggende indenfor kommuneplanramme VIBNV.E1.05 – Erhvervsområde. Der er vedtaget ny lokalplan for hele området (nr. 608) den 23. april 2025.

Med tillægget optages nyt område som ”separatkloak” i gældende spildevandsplan. I tillægget udlægges forventede placeringer af nye ledningstraceer. Det planlagte ledningstrace placeres ind over privat grund med tilslutningspunkt i den nordlige del af det nye kloakopland. Hvis arealet udstykkes i flere matrikler, giver tillægget mulighed for, at Energi Viborg Vand A/S kan føre forsyningsledninger frem til de nye udmatrikulerede grunde over privat grund.

Oversigtskort med afgræsning af det planlagte kloakopland samt placeringer af ledningstrace fremgår af bilag 1.

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at oprettelse af nyt kloakopland er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætningen om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltningen har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på

miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Udgifter til at etablere regn- og spildevandsledninger afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Udgifter til etablering, omlægning, drift og vedligehold af interne kloakanlæg afholdes af grundejer. Der vil skulle betales tilslutningsbidrag ved tilslutning.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet forventes påbegyndt, i forbindelse med opstart af byggeri på arealet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort - Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019

Tillægstekst - Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2029

Punkt 10: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2028 - Erhvervsområde Lundborgvej

26/10880

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019, som giver mulighed for optagelse af nyt Erhvervsområde ved Lundborgvej i gældende spildevandsplan som separatkloak samt ny spildevandsledning over privat grund til ny erhvervsgrund.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendegives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 68 til Spildevandsplan 2019, Erhvervsområde Lundborgvej, danner grundlag for, at den nye erhvervsgrund ved Lundborgvej kan optages i spildevandsplanen som separatkloak, samt at Energi Viborg Vand A/S kan etablere nye spildevandsledninger frem til skelgrænse.

Da der ikke er vejadgang til den nye grund, er det nødvendigt at etablere nye ledninger på private arealer.

For at realisere de planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i en vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af ovenstående tillæg til Spildevandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillæggene.

Det drejer sig om følgende:

- Etablering af spildevandsledninger
- Etablering af regnvandsledninger

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 11: Budgetopfølgning pr. 30. april 2026

26/11067

Resume

Der udarbejdes årligt to budgetopfølgninger, som forelægges de politiske udvalg / byrådet. Disse udarbejdes henholdsvis pr. 30. april og 30. september.

I denne sag er det forventede regnskabsresultat for Klima-, Miljø- og Naturudvalgets ansvarsområder opgjort pr. 30. april 2026 og sammenholdt med det oprindelige og det korrigerede budget. Det korrigerede budget er det oprindelige budget tillagt overførsler fra 2025 og øvrige tillægsbevillinger, som byrådet har godkendt.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet (via en samlet sag for alle udvalg, som udarbejdes af Økonomi),

1. at budgetopfølgningen pr. 30. april 2026 godkendes.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget indstiller til byrådet (via en samlet sag for alle udvalg, som udarbejdes af Økonomi),

1. at budgetopfølgningen pr. 30. april 2026 godkendes.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

I den efterfølgende tabel 1 er det forventede regnskabsresultat for Klima-, Miljø- og Naturudvalgets ansvarsområder opgjort pr. 30. april 2026 og sammenholdt med både det oprindelige og det korrigerede budget.

I sagsfremstillingen er alene redegjort for de væsentligste forventede afvigelser i forhold til udvalgets korrigerede budget, der er det aktuelle budget, som udvalget kan disponere inden for.

Det korrigerede budget er det oprindelige budget korrigeret for eventuelle omplaceringer og tillægsbevillinger (herunder overførsler af budget fra 2025).

Tabel 1: Resultat af budgetopfølgningen

Mio. kr. (minus = indtægter)	Budget		Forventet regnskab	Forventet afvigelse minus = mindreudg.	
	Oprindeligt	Korrigeret	30. april 2026	I forhold til oprind. Budget	I forhold korrigeret budget

Drift

Serviceudgifter

Plan, natur- og miljøområdet	27,4	25,4	25,4	-2,0	0,0
Serviceudgifter i alt	27,4	25,4	25,4	-2,0	0,0

Anlæg	9,5	26,9	20,8	11,3	-6,1
-------	-----	------	------	------	------

Forsyningsvirksomhed

Drift (indtægter - udgifter)	-50,5	-50,5	-37,6	12,9	12,9
Anlæg (indtægter - udgifter)	40,3	58,4	51,2	10,9	-7,2
Resultat forsyningsvirksomhed	-10,3	7,9	13,6	23,9	5,8

Drift

Natur og Vand har et forventet mindreforbrug på 1,5 mio. kr. Det skyldes bl.a., at der udestår endelige lodsejeraftaler i forbindelse med mindre anlæg.

Miljø forventer et samlet mindreforbrug på 1 mio. kr., heraf 0,7 mio. kr. vedrørende rottebekæmpelse.

Udover de nævnte forventede mindreforbrug er der forventet merforbrug på 2 puljeprojekter, Kystvandråd 2025-2027 og Hot Spot Analyse, hvilket skyldes forskydning mellem årene.

Samlet set forventes driften af gå i nul.

Forsyning

Forsyningsområdet viser et forventet merforbrug på 12,9 mio. kr.

Den primære årsag er ændringer i ordningen omkring producentansvaret på emballager, som er ændret flere gange siden budgetlægningen. Der forventes således nu ca. 12 mio. kr. i mindreindtægt, som skulle have været opkrævet hos producenterne i henhold til den første bekendtgørelse på området.

Anlæg

Der forventes et mindreforbrug på 6,1 mio. kr. på Plan-, natur- og miljøområdet, der primært vedrører tidmæssige forskydninger mellem årene for statsligt finansierede vand- og naturprojekter.

Forsyningsområdet

Der forventes et mindreforbrug på 7,2 mio. kr

Afvigelserne vedrørende anlæg er nærmere beskrevet i bilag 1.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Detaljeret forklaring på afvigelser

Punkt 12: Budget 2027-2030

26/7887

Resume

Udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget for 2027-2030 færdiggøres og indgår herefter i det basisbudget, som Økonomi- og Erhvervsudvalget behandler den 26. august. Det drøftes, hvilke ændringer der indgår i budgetforslaget, i form af driftsbudgetudfordringer, investeringsforslag og nye anlægsprojekter.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at forslaget til drifts- og anlægsbudget inkl. forslag til teknisk tilretning godkendes, og
2. at udvalget godkender eventuelle investeringsforslag og nye, absolut nødvendige anlægsprojekter og tilhørende ideoplæg, der ønskes fremsat overfor byrådet.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget besluttede,

1. at forslaget til drifts- og anlægsbudget inkl. forslag til teknisk tilretning godkendes, og
2. at udvalget godkender ideoplæg jf. bilag 2-4, der fremsættes for byrådet.

Udvalget gør derudover Økonomi- og Erhvervsudvalget opmærksom på, at der er behov for at fastholde bevillinger, der understøtter den grønne omstilling og lokal forankring.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 18. marts 2026 budgetstrategi, proces og spilleregler for årets budgetlægning ([link til sag nr. 25 på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde 18. marts 2026](#)).

Klima-, Miljø- og Naturudvalget drøftede senest budgetlægningen på mødet den 7. maj ([link til sag nr. 9 i Klima-, Miljø- og Naturudvalget 7. maj 2026](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Driftsbudget

Udvalget færdiggør budgetforslaget samt budgetudfordringer.

På mødet den 7. maj 2026 besluttede udvalget, at der ikke er driftsbudgetudfordringer, der skal indgå i udvalgets forslag til driftsbudget.

Investeringer

På mødet den 7. maj 2026 besluttede udvalget, at der ikke er forslag til investeringer.

Anlægsbudget og teknisk tilretning

Af bilag 1 fremgår anlægsbudgettet for 2027 og overslagsårene 2028-2030. Byrådsbeslutninger frem til og med byrådsmødet den 29. april 2026, herunder godkendte anlægsoverførsler, er indarbejdet.

Som en del af budgetforslaget skal udvalget aflevere et tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realistisk tidsplan. Forslag til teknisk tilretning af anlægsbudgettet på baggrund af budgetopfølgningen pr. 30. april 2026 fremgår af bilag 1.

Anlægsprojekter

Udvalgene har kun mulighed for at fremsende absolut nødvendige anlægsprojekter, som kan afsættes fra 2029 og 2030. Anlægsprojekterne skal prioriteres i rækkefølge. Hvis projekterne er tidligere end 2029, skal udvalgene pege på finansiering gennem bortfald eller udskydelse af projekter, som er afsat på anlægsbudgettet.

Det er desuden besluttet, at puljer i 2029 undlades videreført i 2030, idet der først tages endelig stilling hertil i forbindelse med byrådets budgetforhandlinger efter sommerferien. Udvalgene skal ikke fremsende anlægsprojekter vedrørende ovennævnte puljer.

Udvalget har på mødet den 7. maj 2026 besluttet, at der er følgende nye anlægsprojekter:

- Revas udflytning, fase 3 og 4
- Statsligt finansierede vand- og naturprojekter, 2026
- Statsligt finansierede vand- og naturprojekter, 2027-2030

Ideoplæg for de enkelte anlægsprojekter fremgår af bilag 2-4.

Viborg Kommune har fremsendt et brev til ministeren for Grøn Trepert vedrørende udfordringer med at afholde udgifter til statsligt finansierede vand- og naturprojekter. Brevet fremgår af bilag 5.

Udvalget færdiggør forslaget til anlægsbudget og godkender eventuelle absolut nødvendige anlægsprojekter og tilhørende ideoplæg.

Forsyning

Budget 2027 viser et resultat (overskud/afdrag på mellemværendet) på 49,4 mio. kr.

Takster og udvikling i mellemværendet:

Taksteksempel for en standard havebolig/villaejer

Takster inkl. moms (hele kr.)	2026	2027
Husstandsindsamling (*)	2.192	2.506
Genbrugsgebyr – inkl. farligt affald	1.350	1.361
Samlet gebyr	3.542	3.867

*) Taksten for husstandsindsamling omfatter en standardløsning for villaejere (2-delt 240 liters beholder til mad- og restaffald en 2-delt 240 liters beholder til plast og mad- og drikkekartoner/metal og glas samt en 240 liters beholder til papir og pap).

Takststigningen skyldes primært det udvidede producentansvar, hvor en ny bekendtgørelse som er i høring, kommer til at betyde manglende indtægter på ca. 13,6 mio. kr. fra producenterne i forhold til tidligere forventet. Disse skal nu i stedet opkræves hos borgerne som de også blev før okt. 2025.

Taksterne er udspecificeret i bilag 6.

Udvikling i mellemværendet (+ = gæld til kommunekassen)

(Beløb i 1.000 kr.)	2027	2028	2029	2030
Beholdning primo	51.485	28.545	8.938	-5.563

Driftsresultat	-49.461	-49.461	-49.461	-49.461
Forventet rente	925	463	42	-180
Anlægsudgifter	25.596	29.392	34.918	46.215
Netto-udgift	-22.940	-19.606	-14.501	-3.426
Mellemværende med kommunekassen	28.545	8.938	-5.563	-8.989

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Udvalgets endelige budgetforslag vil indgå i det basisbudget, som udgør grundlaget for byrådets budgetforhandlinger efter sommerferien.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Anlægsbudget 2027-2030 inkl. teknisk tilretning og nyt budgetforslag for jordforsyningen

Revas udflytning - fase 3 og 4 - budget 2027-2030

Statsligt finansierede vand- og naturprojekter, ramme

Statsligt finansierede vand- og naturprojekter 2026

Brev til minister for Grøn Trepert om anlægsudgifter til vand- og naturprojekter

Renovationsgebyrer Revas - 2027

Punkt 13: Mødeliste for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026

25/29928

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima-, Miljø- og Naturudvalget tager stilling til mødeliste 2026.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima-, Miljø- og Naturudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Punkt 14: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

25/33964

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima-, Miljø- og Naturudvalget (2026-2029) den 04-06-2026

Klima-, Miljø- og Naturudvalget tog meddelelserne og orienteringerne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden, Lars Mogensen (I)

- Opmærksomhed på grødeskæring i Gudenåen i henhold til gældende regulativ jf. klagenævnsafgørelse
- Udvalgets behandling af indvindingstilladelse til Gudenåcentralen behandles på udvalgets møde i august

Orientering fra udvalget

- Jakob Svendsen (Æ)
- Spørgsmål til afgræsning på kommunale arealer. Blev drøftet på mødet.
- Spørgsmål til reduceret CO₂-udledning som konsekvens af forskellige lavbundsprojekter. Blev drøftet på mødet.

Orientering fra direktøren

- Drøftelse af studietur for Klima-, Miljø- og Naturudvalget 2026
- Invitation til gårdbesøg fra LandboMidt

Punkt 15: Underskriftsark

25/34048

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.